

Veiligheidsregio Drenthe

MEMO

Aan : Algemeen bestuur
Van : Suzanne Roijackers
Vergaderdatum : 16 december 2020

Onderwerp : Uitvraag taakdifferentiatie Drenthe

Inleiding

Deze zomer is vanuit de landelijke denktank taakdifferentiatie brandweezorg een uitvraag gedaan onder de 25 veiligheidsregio's om in beeld te brengen welke effecten het toepassen van taakdifferentiatie zou hebben in de regio. De input die vanuit de VRD is aangereikt aan de landelijke denktank vindt u in deze memo.

Actuele ontwikkeling

Eind november is duidelijk geworden dat de landelijke denktank niet uit de voeten kan met de verzamelde informatie van de 25 regio's. De vragen en antwoorden zijn te divers geïnterpreteerd om de verzamelde informatie te vergelijken. Er komt een vervolg op de uitvraag om op een gelijke wijze naar de 25 regio's te kijken. Hierdoor is de agendering van dit onderwerp vertraagd in het Veiligheidsberaad.

Denkrichting taakdifferentiatie

Omdat er een reëel risico is dat elementen uit de rechtspositie van de brandweervrijwilligers strijdig zijn met Europese wet- en regelgeving is gezocht naar een manier om onderscheid te maken tussen de vrijwilliger en de (parttime) beroepsmedewerker. Dit onderscheid kenmerkt zich als volgt:

- De vrijwilliger werkt te allen tijde op basis van vrijwilligheid.
- De beroepsmedewerker moet taken uitvoeren (verplichting) en daarbij kan sprake zijn van verplichte kazernering of opkomstplicht bij pikettering.
- Piketfuncties kunnen dus alleen nog maar door (parttime) beroepsmedewerkers worden ingevuld.
- Voor de repressieve brandweertaken wordt een onderscheid gemaakt tussen basistaken, specialistische taken en aanvullende taken.
- Iedere brandweerpost dient alle basistaken te kunnen uitvoeren. Dat betekent niet dat iedere individuele vrijwilliger de complete set aan basistaken moet kunnen uitvoeren; voor de beroepsmedewerker geldt dat wel.
- Anders dan voor de vrijwilliger geldt dat de taken van de beroepsmedewerker breder zijn dan alleen de repressieve taken.

Praktische uitvoerbaarheid denkrichting VRD

Deze denkrichting biedt ruimte om vrijwilligheid binnen de brandweer in stand te houden. Het is op de lange termijn aannemelijk dat verdergaande taakdifferentiatie noodzakelijk is. Dit is in Drenthe opgenomen in de beleidsvisie. Deze denkrichting kan ons helpen naar een toekomstbestendige brandweezorg.

Het landelijke voorstel dat er nu ligt is praktisch uitvoerbaar in Drenthe. Sommige onderdelen zijn nog onduidelijk, daarom heeft de VRD een eigen interpretatie van enkele definities gehanteerd.

De ruimte die de denkrichting nu biedt, door de ruime definitie, maakt het praktisch beter uitvoerbaar. Een keerzijde van dit voordeel is het risico op ontstaan van verschillen van interpretatie tussen veiligheidsregio's.

Deze denkrichting vraagt implementatietijd vanwege draagvlak en acceptatie onder medewerkers. Daarnaast vraagt het aanpassing van het bedrijfsmodel met daarbij bestuurlijke afwegingen.

De denkrichting heeft effect op een aantal posten in Drenthe:

Post	Effecten taakdifferentiatie
Assen-West	• Gekazerneerde vrijwilligers overdag kan niet meer.• Gekazerneerde repressief kantoorpersoneel heeft op dit moment geen specialisme.• Combinatie duiken en complexe brandbestrijding past niet binnen vrijwillige aanstelling.
Beilen	• Een beroepsaanstelling voor gestapelde specialismen of• Afstoten van één van de specialismen.
Borger	• De post maakt gebruik van structurele consignatie, elk weekend. Gezien de denkrichting past dit niet bij de rechtspositie vrijwilligheid.
Coevorden	• Beroepsaanstelling voor gestapelde specialismen• Splitsen van specialismen• Afstoten specialisme
Emmen	• We maken nu gebruik van een flexpoule van 35 vrijwilligers om gaten in het rooster op te vangen. Deze vrijwilligers beheersen niet alle specialismes.
Hoogeveen	• Beroepsaanstelling voor gestapelde specialismen• Splitsen van specialismen• Afstoten specialisme
Klazienaveen	• Een beroepsaanstelling voor gestapelde specialismen of• Afstoten van één van de specialismen.
Tweede Exloërmond	• De post maakt gebruik van structurele consignatie, elk weekend. Gezien de denkrichting past dit niet bij de rechtspositie vrijwilligheid.

Concrete aandachtspunten uit Drenthe

- Nader onderzoek moet duidelijkheid geven over de definitie brandbestrijding in complexe objecten en omgevingen. Deze is nu dusdanig ruim gedefinieerd, dat niet helder is wanneer er sprake is van een specialisme.
- De flexpoule voor gekazerneerde diensten bestaat nu uit vrijwilligers. Met deze denkrichting moeten deze mensen een parttime beroepsaanstelling krijgen, de vraag is of zij ook alle specialismen moeten beheersen?
- Onze veiligheidsregio kent relatief veel medewerkers (± 60) met een dubbele aanstelling (beroeps en vrijwilligers). Zij vervullen vaak een cruciale rol in de verbinding tussen de brandweerposten en de achterliggende organisatie. Zij zijn dan bijvoorbeeld post- of ploegchef, bevelvoerder, en/of oefenleider. Is dit construct straks nog mogelijk, of moeten zij al deze taken binnen hun beroepsaanstelling verrichten? In het laatste geval voorzien wij een probleem ontstaan in de motivatie van deze personen.
- Hoe ga je om met een kazerne met twee specialismen. Mag dit of, of moet je dan toewerken naar een beroepskazerne met drie specialismen of schaal je af naar een vrijwilligerspost? Welke kant gekozen wordt, heeft gevolgen op de verdeling van taken in de regio.

De financiële gevolgen van deze ontwikkeling zijn moeilijk in te schatten. Een toename van kosten door vrijwilligers in Hogeveen en Assen-West een parttime beroepsaanstelling te geven is geraamd op € 136.000,-. Onderdeel van de landelijke discussie is de vraag wie deze extra kosten gaat dragen.

Aandachtspunten

Met deze denkrichting nemen we afscheid van het gedachtegoed dat elke brandweermens in Nederland dezelfde opleiding en taken kan uitvoeren. Het wordt door een groep brandweervrijwilligers als verlies ervaren dat bepaalde taken een specialisme worden. Het vraagt daarom een goede veranderstrategie met een volwaardige erkenning van de basistaken. Daarnaast zijn feiten nodig om deze veranderingen te ondersteunen. Feitelijk is er namelijk al onderscheid tussen de vrijwilliger en beroeps. Daarnaast bestaat in de praktijk ook verschil tussen vrijwilligers onderling. Van zeer gedreven brandweer-professionals tot brandweervrijwilligers die hun steentje bijdragen aan de samenleving.